

Vänsterpartiet
Örebro län
Köpmangatan 64
702 23 ÖREBRO
Tfn 019-12 14 10, 073-0971939
E-post: orebrolan@vansterpartiet.se

2010-02-07

TILL:

Regionförbundet Örebro
Remissvar

Yttrande angående regional översiktlig planering för Örebroregionen

Sammanfattning

Vänsterpartiet i Örebro Län tycker det är bra att en regional översiktlig planering (RÖP) tas fram. Som vi ser det finns det två syften:

- att stärka Örebroregionen i förhållande till övriga Sverige
- att åstadkomma en hållbar utveckling inom hela regionen

Vad det gäller det första syftet anser vi att den i flera avseende har en bra inriktning.

Exempelvis:

- framhållandet av Örebroregionen som en logistik nod i Sverige
- begreppet "The Heart of Sweden"

Vad gäller det andra syftet har vi dock en hel del invändningar som bl a som går ut på följande:

- man utgår från att Örebro stad kommer att växa och att de andra kommunerna kommer att minska och att detta är en opåverkbar naturlag. Vi anser att denna gravitationskraft inte enbart är av godo och att den går att motverka med politiska styrmedel
- vi håller med om att möjligheterna att pendla mellan bostadsort och arbetsplats måste förbättras, men tycker inte att ett pendlingsavstånd med en restid på 45 min inte alltid är acceptabel för alla grupper, speciellt inte för småbarnsföräldrar
- förslaget innehåller ingenting om nödvändigheten öka arbetstillfällena på de mindre orterna, varken vad det gäller offentlig eller privat verksamhet
- den regionala översiktsplaneringen saknar ett antal utvecklingsområden som borde finnas med om den skall utgöra ett stöd för den kommunala översiktsplaneringen exempel på dessa är:

natur- och vattenresurser, miljö kvalitet, säkerhet och riskbedömningar, utbildning, avlopps- och renhållningshantering, energiförsörjning samt hur fritids-, turism- och rekreationsområden i länet/regionen skulle kunna utvecklas.

1. En Region i hjärtat av Sverige

Örebroregionen har en central plats i Mellansverige mellan Stockholm, Oslo och Göteborg med närhet till andra centrum i Mälardalen och med goda kommunaktioner. Dock konstateras i remissmaterialet att regionen ligger för långt från Stockholm (ur pendlingsynpunkt) och det finns ingen granne tillräckligt nära för att bilda en gemensam funktionell region. Slutsatsen att Örebroregionen i mångt och mycket måste lita till egen styrka blir därför allt viktigare. Regionen måste visa att man vill mer än att vara en del av Mälarenregionen! Devisen "the heart of Sweden" måste betyda att man fokuserar på att Örebroregionen blir en region i hjärtat av Sverige, oavsett vad Mälarenregionen tycker om det. Regionen måste bevaka utveckling av kommunikationer genom länet/regionen för att fortsätta utvecklas som en logistisk nod för Sverige, både vad gäller gods- och persontransporter.

2. Den geografiska orättvisan

Det finns många orättvisor i vårt samhälle. En orättvisa som sällan uppmärksammas är den geografiska orättvisan. Den finns dels mellan storstäderna Stockholm, Göteborg och Öresundsregionen och övriga landet. Dels inom regionerna mellan ett fåtal större orter och landsorten.

Det är en orättvisa som drabbar både de som bor på de större orterna och de som bor på de mindre.

Det råder en enorm bostadsbrist i storstäderna som gör att bostadspriserna stiger och att man får lägga en mycket stor del av sina inkomster på boendet. För de flesta ungdomar är det nästa en omöjlighet att hitta en bostad som de har råd med. Dock är möjligheten till ett arbete betydligt större där än på landsbygden vilket gör att många tvingas flytta dit ändå.

På de mindre orterna är det svårt att hitta ett jobb men man kanske kan hitta ett boende till rimlig kostnad. Vad hjälper det om man inte har ett jobb? Dessutom riskerar den kommunala servicen att bli allt sämre på de mindre orterna beroende på minskad skattebas.

Om vi i den regionala planeringen deklarerar att de mindre orterna inte kommer att utvecklas, så ökar det ju inte intresset för ungdomar att stanna kvar eller att näringslivet satsar på dessa orter.

Vi har då skapat en självuppfylld profetia, s k självspelande piano.

3. Urbaniseringen

Förslaget till RÖP kan, i sin nuvarande form, uppfattas som ett dokument som mer handlar om att gilla läget för små kommuner med vikande befolkningsunderlag, än att utifrån en idé om en sammanhållen region påverka utvecklingen i en positiv riktning för samtliga kommuner.

Urbaniseringen tog ju sin fart i vårt land liksom i resten av världen i samband med industrialiseringen i slutet på 1800-talet. Anledningen var ju att den kraftigt ökande befolkningen inte längre kunde livnära sig på jordbruk och att industrin behövde stora mängder arbetskraft. Dåtidens produktionsmetoder inom industrin krävde då ofta att stora fabriker byggdes upp för att få en ökande effektivitet.

Frågan är om det förhållandet fortfarande råder. Urbaniseringen kanske har fortsatt av bara farten beroende på att vi har planerat för det.

Idag är det ju faktiskt billigare att transportera produkter än människor, eftersom en vara inte har någon transporttidskostnad, (ingen restidsersättning, eller uppoffrande av fritid). Tjänsteproduktion ökar ju alltmer på varuproduktionens bekostnad. Kostnaden för transport av administrativa tjänster är ju idag i det närmaste försumbar med hjälp av modern teknik. Personliga tjänster såsom skola, vård och omsorg måste däremot ske där människorna finns.

Man skriver på längst ned på sidan 8 i remissmaterialet: *"Den ekonomiska tillväxten är starkast inom kunskapsintensiva verksamheter. Det finns här stora skillnader inom länet. Att den starkaste tillväxten skett kring Örebro stad beror till stor del på att de snabbast växande branscherna är stora där"*. Vi tror inte att det behöver vara så. Vi tror inte nödvändigtvis att stor alltid blir större.

4. Samhällsekonomin

Det faktum att de små kommunerna minskar och de stora ökar innebär en stor belastning på samhällsekonomin, inte minst den kommunala ekonomin.

I de små kommunerna måste man krympa den kommunala kostymen beroende på minskad skattebas. Det resultera i att vi måste riva fullt användbara bostäder, lägga ned skolor, daghem, skära ned kvaliteten på övrig kommunal service samt kanske friställa folk och höja skatten. Detta driver naturligtvis på utflyttningen ytterligare, speciellt bland de unga. Det finns också ett demografiskt problem med allt äldre befolkning som kräver mer av vård och omsorg.

I de stora kommunerna måste man bygga ut den kommunala kostymen och göra stora investeringar i nya skolor, bostäder och vägar. Vi kan ju tyvärr inte flytta bostäder och nedlagda skolor från en kommun till en annan.

Finansiering av utbyggnaden innebär att stora lån måste tas, men den risken kan tas så länge man kan räkna med en allt större skattebas.

Frågan är då om det inte är mera samhällsekonomiskt försvarbart att försöka få nya arbetstillfällen på de mindre orterna än att människor skall tvingas flytta.

5. Aktiv regionalpolitik kan motverka gravitationen till storstäder

Det största problemet för de små kommunerna är befolkningsminskningen och därmed tvingande besparningar i skola, vård och omsorg. Olika försök har gjorts för att stoppa utflyttningen, dock med liten framgång.

Anledning till att folk flyttar är vanligtvis att det är lättare att få jobb i storstäderna. Problemen där, är dock att det är svårt att hitta en bostad till en rimlig kostnad.

Kommunpolitikerna i de mindre orterna har små möjligheter att lösa detta samhällsproblem själva. Det måste vara rikspolitikens och i viss mån regionpolitikens uppgift att rätta till sådana missförhållanden. Lösningen är naturligtvis en aktiv regionalpolitik som vi bara delvis kan påverka på regional nivå. För sådant som vi inte kan påverka på regional nivå måste Regionförbundet vara en aktiv pådrivare gentemot rikspolitiken.

Vad kan då en aktiv regionalpolitik innehålla? Vänsterpartiet vill bidra med att ta tillvara den kreativitet och folkliga handlingskraft som finns i regionen. Vi vill demokratisera den regionala utvecklings- och landsbygdspolitiken. Det handlar om makt och fördelning av resurser, men också om att mobilisera utvecklingskraften i hela regionen. Människorna i regionens småkommuner är i mångt och mycket kreativa mångsysslare. Detta måste en aktiv regionpolitik ta vara på, så att det ger människorna i de mindre kommunerna möjligheter att bevara och utveckla sina bygder.

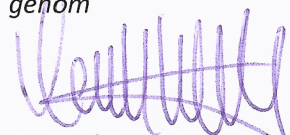
Regionen måste bedriva en aktiv politik gentemot staten. En utgångspunkt måste vara att staten ska ta ett övergripande ansvar för att garantera likvärdiga förutsättningar i hela landet. Upprätthållande av god kvalitet i vård, omsorg och skola är en grundförutsättning för att annan service och arbetstillfällen skall stanna kvar och utvecklas i de små kommunerna i regionen. De generella statsbidragen och ett väl fungerande skatteutjämningsystem är en grund för att detta skall fungera. Därför blir krav på ökade statsbidrag till kommuner och landsting också en viktig regionalpolitisk fråga.

Rikspolitiken måste ta ansvar för att hela landet skall ha en garanterad grundläggande samhällsservice och infrastruktur. En aktiv regionpolitik måste säga nej till systemet med kommunal medfinansiering av infrastrukturinvesteringar, såsom Vänsterpartiet i Örebro län gjorde i samband med medfinansieringen av Citybanan. Medfinansieringssystemet missgynnar främst de små kommunerna i regionen.

EU-anslutning och internationalisering i övrigt innebär en stor strukturomvandling på kapitalets villkor samt att regionernas roll ökar. Därför måste demokratin och medborgarnas delaktighet i samhällsutvecklingen stärkas. Införandet av ett direktvalt regionfullmäktige skulle stärka demokratin och delaktigheten.

Med en stark tilltro till den egna förmågan, regionens och den egna bygdens möjligheter, kan utvecklingen ta fart.

Vänsterpartiet Örebro län
genom

Kenneth Lantz, gruppledare i Regionfullmäktige